

En for sølle mærkedags- markering

**Sjusk og uklarhed skæmmer den stærke handling i
Roni Ezras "1864"-lillebror, "9. April"**

Af Helle Sihm, filmredaktør på Dagbladenes Bureau

Den lille mælkedreng er det fine symbol på krigens meningsløse myrderi: Han nedskydes, mens han glad råber "Mælk, 2 kr. flasken, køb mælk, 2 kr." En liter af den fedeste "sød" kostede i april 1940 ...39 øre! De hvide vejstriber, der springer i øjnene, mens soldaterne angste og længe spejder efter fjenden, påbegyndtes så småt på danske veje op gennem 50-erne. Uacceptabelt sjusk!

Filmen viser fin indignation ved at lade Mette Munk Plums desillusionerede sønderjyske bondekone tilbyde at skjule soldaterne på sit høloft, da sagen ikke er værd at dø for: "For 20 år siden var området her tysk, nu er det dansk og det gør ikke mindste forskel!" Man trækker fra, husker historiebøgerne: Ahh, Genforeningen i 1920, men indlevelsen er brudt; denne nøglereplik om krigens betydningsløshed for den jævne bonde kunne have lynet skarpt med blot et par forklarende ord.

Nu kan klipningens intensitet, accelererende spændingstempo, overrumplende visualitet eller opruskende oplysninger snildt skjule eller overdøve lidt fejl og sjusk, men med denne films – især i Startsekvenserne – ekstremt langsomme tempo, som burde have myldret med nyttige, nødvendige informationer, skingrer fejlene uhæmmet gennem uklarhederne.

Men det er ægte ærkedansk og pudsigt rørende, at delingen, der under pligttro løjtnant Sand (Pilou Asbæk) sendes ud for at standse Hitlers tyske kæmpehær, er på cykler, og desuden cykler de store, tunge stålhelme rundt på de unge mænds hoveder, så indtrykket af utrænede, uprøvede, hjælpeløse og skrækslagne rekrutter følsomt forstærkes.

I dagevis er vedholdende meldinger om tyske troppebevægelser ved grænsen blevet negligeret af regeringen i København, men ved fire-tiden om morgenen 9. april 1940 er det ganske vist: Tyskerne overskrider grænsen og er dermed i krig mod Danmark. Ganske vist kun i ganske få timer, men med inkompetent ledelse og svigtende kommunikation længe nok til at danske – både civile og soldater – nytteløst og fejlagtigt mister livet. Et lille, lokalt, markant eksempel på enhver krigs tilfældigt rammende, ofte meningsløse gru.

Både de geografiske, psykologiske, menneskelige og militære paralleller til den sindssygt dyre TV-serie, og den kommende spillefilm "1864" er så mange og tydelige, at de nærmest overflødiggør denne glimtvis rørende, sobert spillede lavbudgetfilm, ikke mindst da allestedsnærværende Pilou Asbæk igen spiller hjælpeløs officer. Næmlig alle de væsentlige, overordnede pointer: Den tapre, lille skares kamp mod overmagten, officerer, der stækkes af idiotiske ordrer og inkompetente overordnede, tilbagetrækningen fra den sønderjyske forpost, den fysiske som psykisk enorme afstand fra folkene i felten til de magtfulde beslutningstagere i Hovedstaden.

Nok var meningene om "1864" delte, men ikke om, at den var visuelt overdådigt imponerende; det vil ingen beskyldt "9. April" for at være!

En lille håndfuld af de ældgamle gutter, der er tilbage fra denne træfning, 9. april 1940, kommer til orde efter den doku-dramatiske handling og én erindrer: "Min far havde hellere set mig død, end at vi ikke forsvarede vort land!" Én sætning, et par sekunder, helt uden for selve filmen, der pludselig lader os forstå stemningen denne skæbnesvangre morgen.

Hvor gigant-serien "1864" markerede det eklatante, spektakulære, "langtidsvirkende" nederlags 150-års-dag, markerer "9. April" 75-året for det, der for mange føltes som en skammens dag, da Danmark stort set uden modstand lod sig besætte af Hitlers tyske tropper. Den lille modstand, der var, og dens ofre har nu fuldt fortjent fået sin film; de havde bare fortjent en mere omhyggeligt gennemarbejdet, talentfuld og mindeværdig mindededagsmarkering.

Filmfakta

9. april – Danmark 2015 – instr.: Roni Ezra – manus: Tobias Lindholm – medv.: Pilou Asbæk, Lars Mikkelsen, Gustav Dyekjær Giese, Sebastian Bull Sarning, Joachim Fjelstrup, Martin Greis, Michael Brostrup, Morten Hauch-Fausbøll, Elliott Crosset Hove, Jannik Lorenzen – 93 min. farver – Dansk biografpremiere d. 12/3 2015 – Udlejning/pressebilleder: Nordisk Film

Links

<http://www.cinemazone.dk/review.asp?id=10511&area=3>

<http://www.ekkofilm.dk/anmeldelser/9-april/>

<http://filmz.dk/film/9-april/biograf>

<http://www.philm.dk/default.asp?CallParam=visfilm&IdParam=3715>